

Περιεχόμενα

Διάφορες εκδοχές για το όνομα της Ευρώπης	σελ. 1
Προτού αρχίσει να μετράει ο χρόνος	σελ. 3
Η Ήπειρος Ευρώπη	σελ. 6
Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) – Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.).....	σελ. 8
Η Ιστορία της δραχμής	σελ. 9
Το νόμισμα της Ελλάδος στη Ρωμαϊκή Εποχή	σελ. 10
Το Ευρωπαϊκό Νόμισμα (EURO)	σελ. 12
Σενάριο για παράσταση Θεάτρου Σκιών	σελ. 14
Ακροστιχίδα	σελ. 18
Κρυπτόλεξο	σελ. 18

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το φυλλάδιο αυτό περιέχει εργασίες που κάναμε για να μάθουμε διάφορα πράγματα για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για το **ΕΥΡΩ - EURO**. Η έκδοση έγινε γιατί θέλουμε να πληροφορηθούν για το ίδιο θέμα όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά και μεγάλοι.

Ευχαριστούμε το Σύλλογο Γονέων για τη βοήθειά του.

Οι μαθητές της Ε' τάξης:

Γκόγκα Ευαγγελία
Ζαρογκίκα Ελένη
Καλφαγιάννη Γεωργία
Κουτρούμπας Θεόδωρος
Κωτσιώρης Παναγιώτης
Λαζούρα Μαρία
Παπαδοπούλου Διονυσία
Ροδίτης Ανδρέας
Ρόντος Ηλίας
Σταυρίδη Αλεξάνδρα
Τσέκος Αποστόλης
Τσιλικίδης Γεώργιος
Φύγκα Παρασκευή
Χουντάσης Παναγιώτης

Υπεύθυνος δάσκαλος:

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΤΣΑΛΗΣ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Στην αρχή συζητήσαμε με τους μαθητές στην τάξη κάποια πράγματα γενικά για το ΕΥΡΩ-EURO προσπαθώντας να γίνει το πρώτο βήμα και να υποκινηθεί το ενδιαφέρον τους για αυτό το θέμα. Συμφωνήσαμε επίσης να φτιάξουν μια ζωγραφιά με στοιχεία από την Ευρώπη και την Ελλάδα στην οποία θα εμπλέκετο και το νόμισμα ΕΥΡΩ-EURO. Έτσι προέκυψε το αερόστατο στα σύννεφα. (το πρώτο βήμα). Θέλοντας μετά να δώσουμε ένα ερέθισμα σχετικό με τη δουλειά μας και στους άλλους μαθητές του σχολείου φτιάξαμε μια σελίδα με στοιχεία που έχει τώρα το εξώφυλλο και τη μοιράσαμε σε όλους ζητώντας να γράψουν στο συννεφάκι κάτι σχετικό με το ΕΥΡΩ-EURO.

Στην επόμενη φάση έγιναν συζητήσεις μεταξύ μας (Δάσκαλος - μαθητές Ε' τάξης) για το πώς οι ίδιοι οι μαθητές θα μάθουν για το θέμα από εφημερίδες, περιοδικά κλπ. Μετά τη συγκέντρωση του υλικού έγινε η οργάνωσή του σε θεματικές ενότητες και ξεκίνησε το γράψιμο των δημιουργικών συνθετικών εργασιών και του σεναρίου Θεάτρου Σκιών. Η μέθοδος συγγραφής δημιουργικών συνθετικών εργασιών δεν είναι άγνωστη στα παιδιά γιατί την περσινή σχολική χρονιά (1997-98) στο πρόγραμμα με θέμα: «Θέατρο Σκιών και Κουκλοθέατρο στο σχολείο» οδηγήθηκαν σε έκδοση σχετικού βιβλίου με τη χορηγία του Δήμου Αμαρουσίου. Το σενάριο το έγραψαν δουλεύοντας ως εξής: 1) Τους δόθηκε ένα ποιητικό κείμενο σχετικό με το μύθο της Ευρώπης και ζητήθηκε να το μετατρέψουν σε πεζό. 2) Ζητήθηκε η δραματοποίηση του πεζού κειμένου και μετά κατασκευάστηκαν οι φιγούρες της παράστασης.

Το εξώφυλλο έγινε με τη συμπλήρωση επιπλέον στοιχείων στη ζωγραφιά, που είχε το αερόστατο στα σύννεφα, και με διάφορες άλλες ιδέες των μαθητών της Ε' τάξης συμπεριλαμβανομένων και των ιδεών μαθητών των άλλων τάξεων του σχολείου. Η συγγραφή των συνθετικών δημιουργικών εργασιών έγινε με την εξής διαδικασία:

- προτάσεις για τον τίτλο της κάθε μιας εργασίας
- επεξεργασία της δομής της. Εξεύρεση βιβλιογραφίας σχετικής με την κάθε μια απ' αυτές.
- Ανάληψη των εργασιών από έναν ή περισσότερους μαθητές.

Μετά έγινε παρουσίαση τους στο μαθητικό κοινό της Ε' τάξης.

Ακολούθησε συζήτηση με αντικείμενο την ένταξη των εργασιών αυτών στο περιοδικό και την αισθητική επιμέλεια της έκδοσης.

Εκτός από τις παραπάνω δραστηριότητες εφαρμόστηκε βοηθητικά προς το στόχο και το παιχνίδι των ρόλων με κυρίαρχο στοιχείο σ' αυτό το Ευρωνόμισμα (μαθητές αναλάμβαναν ρόλους που είχαν σχέση με καθημερινά θέματα και το νόμισμα Ευρώ). Μια άλλη δραστηριότητα σχετική με το θέμα ήταν και η επίσκεψη μαθητών, ιδιωτικά, στην οδό Ερμού όπου γινόταν καμπάνια πληροφόρησης για το Ευρώ.

Τρόπος πληροφόρησης των άλλων

Η πληροφόρηση έγινε από τους μαθητές της Ε' τάξης μέσα από δύο κανάλια:

Μέσω της παρουσίασης του φυλλαδίου «Περιοδική Έκδοση» σε μαθητές και ενήλικες.

Με την παρουσίαση της σχετικής παράστασης Θεάτρου Σκιών στους μαθητές.

Οι ενήλικες που ενημερώθηκαν για το θέμα ήταν όσοι εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία (γονείς, δάσκαλοι) και απλοί πολίτες που βρήκαμε στο δρόμο ή στο λεωφορείο.

Η προσέγγιση του θέματος που έγινε με τη μέθοδο **Project** έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές να ωφεληθούν ποικιλότροπα: **κοινωνικά, γνωστικά και ψυχολογικά** καθ' ότι: απέκτησαν εμπειρίες από διαμαθητικού τύπου σχέσεις που έκαναν, διεύρυναν τις γνώσεις τους και εδραίωσαν τον τρόπο εκπόνησης συνθετικών δημιουργικών εργασιών, ενισχύθηκε το αυτοσυ-ναίσθημά τους και βελτιώθηκε η μαθησιακή τους συμπεριφορά.

Χρίστος Πατσάλης

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Εργασία Συλλογική

Κατά τη μυθολογία υπήρξε ένας έρωτας τρελός και ένας γάμος που άλλαξε το πρόσωπο της γης. Η Ελλάδα παντρεύτηκε και πήρε την Ευρώπη μετά από μάχη που έδωσε με την Ασία.

Ο Αγήνορας ο βασιλιάς των Φοινίκων δεν είχε στεναχώριες. Οι Θεοί του χάρισαν τρεις γιους και μια όμορφη κόρη την Ευρώπη.

Στη χώρα των Φοινίκων είχε έρθει η νύχτα. Σταμάτησαν να παίζουν οι μουσικές, οι αβλητρίδες οι χορευτές ήθελαν να ξεκουραστούν και η βασιλική οικογένεια νυσταγμένη αποσύρθηκε. Και ήρθε το όνειρο να διώξει τη γαλήνη. Ήταν λέει, δυο γυναίκες που μάλωναν, η καθεμιά ήθελε δική της την Ευρώπη, τη μια την γνώρισε αμέσως η βασιλοπούλα. Ήταν η Ασία αυτή που την ανάστησε, που τη μεγάλωσε και την έθρεψε. Η άλλη της έκανε μεγάλη εντύπωση και η Ευρώπη αγάπησε αυτή την άγνωστη που πάλευε να την κερδίσει. Κράτησε πολύ ώρα η πάλη. Νίκησε η άγνωστη.

Από τις φωνές που έβαλε η βασιλοπούλα ξύπνησε όλο το παλάτι. Φοβήθηκαν ότι πήραν την Ευρώπη. Ευτυχώς ήταν όνειρο. Κανένας άνθρωπος δεν θα έπαιρνε την Ευρώπη.

Όλες οι κοπέλες μαζί με την Ευρώπη στήσανε κοντά στη θάλασσα χορό. Η Ευρώπη με τα πορφυρά έλαμπε σαν ήλιος. Έτσι την είδε ο Δίας ο γιος του Κρόνου. Τέτοια ομορφιά δεν είχε ξαναδεί. Μεταμορφώθηκε σε ταύρο με τρίχωμα που άστραφτε σαν χρυσός, με κέρατα ολόχρυσά και μια ασημένια βούλα στο κεφάλι που άστραφτε σαν το φεγγάρι.

Οι κοπέλες σάστισαν μπροστά στην ομορφιά του και άρχισαν να τον χαϊδεύουν. Ο ταύρος έδειξε ενδιαφέρον μόνο για την

Ευρώπη και η Ευρώπη τον χάιδεψε και τον φίλησε στο κεφάλι. Αυτός την προέτρεψε να ανέβει στη ράχη του.

Η Ευρώπη ανέβηκε και ο ταύρος άρχισε να τρέχει προς το μέρος της θάλασσας. Μετά άρχισε να κλαίει και να ζητάει βοήθεια.

Ο Ποσειδώνας ο εξουσιαστής των πελάγων άνοιξε δρόμο με την τρίαινά του, πέρασαν το πέλαγος, ενώ κολυμπούσαν δίπλα τους νεράιδες, και έφτασαν στην Κρήτη.

Στα ασημένια ακρογιάλια του νησιού έγινε η Ευρώπη γυναίκα των θεών.

Και έτσι από αυτόν το γάμο άλλαξε το πρόσωπο της Γης όπως γράψαμε στην αρχή **Ευρώπη - Ελλάδα, Ελλάδα - Ευρώπη** προτού αρχίσει να μετράει ο χρόνος.

Ο Ησίοδος μέσα από την αρχαία μυθολογία, μας εξιστορεί ότι η Ευρώπη ήταν κόρη του Φοίνικα και της Τηλεφάσης. Την είδε κάποτε ο Δίας να διασκεδάζει με τις φιλενάδες της στην Φοινικική παραλία και να μαζεύει άνθη. Η ομορφιά της τον μάγεψε, τον τρέλανε κυριολεκτικά.

Την ερωτεύτηκε σφοδρά και για να την κατακτήσει μεταμορφώθηκε σε έναν κατάλευκο ωραιότατο ταύρο. Την πλησίασε με πραότητα και η ανάσα του έβγαζε άρωμα ρόδου. Μ' αυτόν τον τρόπο κατάφερε να αποπλανήσει την Ευρώπη, η οποία κάθισε στη ράχη του.

Με την Ευρώπη στην πλάτη ο ταύρος έτρεξε ορμητικά και πέρασε από τη Φοινικική παραλία στην Κρήτη. Ο Δίας αφού έκανε παιδιά μαζί της, την πάντρεψε μετά με το βασιλιά του νησιού.

Κατά μίαν άλλη εκδοχή παρουσιάζεται η Ευρώπη ως κόρη του Ωκεανού «Τήθνος». Άλλοι θέλουν γονείς τον Ωκεανό και μητέρα της

την Παρθενόπη αδερφή της τη Θράκη και ετεροθαλείς αδερφές της την Ασία και τη Λύβο.

ΠΡΟΤΟΥ ΑΡΧΙΣΕΙ ΝΑ ΜΕΤΡΑΕΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ

Σαν παραμύθι κάτσε να σου πω για έναν έρωτα τρελό, για ένα γάμο που άλλαξε το πρόσωπο της Γης.

Σαν παραμύθι κάτσε να σου πω πώς η Ελλάδα παντρεύτηκε και πήρε την Ευρώπη και πως στη μάχη που 'δωσε την κέρδισε, την άρπαξε αυτή απ' την Ασία.

Άκου πως έγινε και πριν αρχίσει να μετράει ο χρόνος, τότε που η ομίχλη της μυθολογίας σκεπάζει όλα όσα γίνηκαν, μια θνητή, έγινε τ' αθάνατου Πατέρα των Θεών, του Δία ταίρι.

Το λοιπόν:

Δεν ξέρω να σου πω αν έχουν στεναχώριες κι έγνοιες οι βασιλιάδες. Πάντως ο Αγήνορας ο βασιλιάς των Φοινίκων δεν είχε. Τρεις γιους του χάρισαν οι Θεοί. Μα, ξεχωριστό το θεϊκό δώρο η Ευρώπη, η θυγατέρα του που τέτοια ομορφιά δεν είχε ξαναδεί ανθρώπου μάτι.

Τέλος δεν θα 'χε, η ευτυχία αυτή αν δεν γινόταν άνω - κάτω το παλάτι από εκείνο που είδε η βασιλοπούλα, κι αν το όνειρο δεν έβγαινε αληθινό, κι αν ο Δίας ο πατέρας των Θεών και των ανθρώπων δεν έβλεπε από τον Όλυμπο την καλλονή Ευρώπη κι αν... Μα το κουβάρι ας ξεμπερδέψω κι ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Η νύχτα είχε έρθει στην χώρα των Φοινίκων. Στο παλάτι νυσταγμένοι οι βασιλιάδες αποσύρθηκαν - ο βασιλιάς και η βασίλισσα, οι τρεις τους γιοι και η Ευρώπη οι αυλητρίδες σταματήσανε τις μουσικές και οι χορευτές πήγανε να ξεκουραστούν. Και ήρθε το όνειρο να διώξει τη γαλήνη...

Δύο γυναίκες ήταν λέει, που μάλωναν. Η κάθε μια δικιά της ήθελε να κάνει την Ευρώπη. Τη μια τη γνώρισε αμέσως η βασιλοπούλα. Ήταν η Ασία αυτή που την ανάστησε, που την

μεγάλωσε, την έθρεψε. Η άλλη όμως η γυναίκα, ποια να 'ταν; Το 'βλεπε η βασιλοπούλα καθαρά κι ας ήταν όνειρο, πως θάλασσα και ωκεανός χώριζε αυτή η άγνωστη! Νερό δεν ήταν σκέτο η θάλασσα. Ετούτο το νερό είχε από τον ουρανό το χρώμα κλέψει, μα ούτε ήταν πάλι γαλανό. Κι όλο παιχνίδια ήταν η ξηρά με το νερό. Χωνόταν η γη στη θάλασσα, λιμάνια, λιμανάκια, φιλικά.

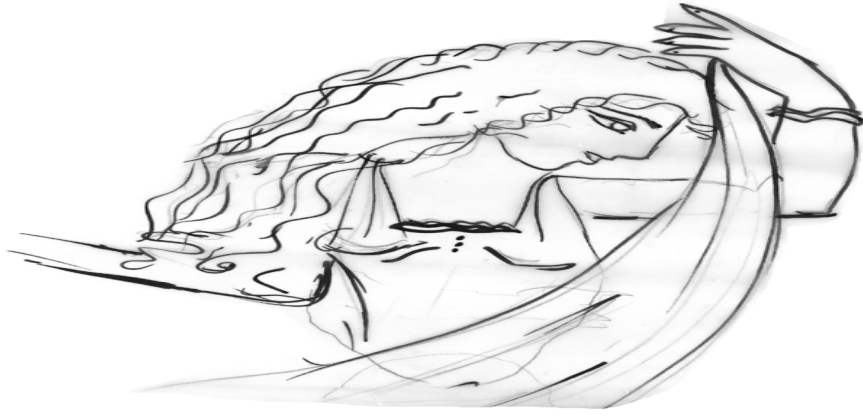
Αχ! Πόσο αγάπησε η Ευρώπη τούτη την άγνωστη που πάλευε να την κερδίσει. Και πόσο μέσα το 'θελε να την αρπάξει να την κατακτήσει αυτή η άγνωστη. Ώρα πολλή η πάλη κράτησε. Ποια θα νικήσει; Ποια απ' τις δυο δικιά της θα κάνει την Ευρώπη; Νίκησε η άγνωστη. Απ' τις φωνές που έβαλε η βασιλοπούλα, ξύπνησε το παλάτι. Τι έγινε; ρωτούσαν με φόβο. Αμέσως μαθεύτηκε. - Θέλαν να πάρουν την Ευρώπη. - Ω συμφορά! Την πήρανε; - Όχι όνειρο ήτανε. Ησύχασε ο κόσμος. Κανείς, όχι κανένας δεν θα 'παιρνε την όμορφη Ευρώπη. Κανένας άνθρωπος. Σωστά άνθρωπος δεν την πήρε, την άρπαξε, την έκανε δικιά του τον Ουρανό που μένει πάνω εκεί στον Όλυμπο και που κρατεί τα αστραπόβροντα στο χέρι... Πέρασαν μέρες και έβαλε η Ευρώπη τα πορφυρά ο πατέρας των Θεών, ο Δίας που 'χει στην εξουσία του χρυσούφαντα βασιλικά της ρούχα και με τις φιλενάδες τις παλατιανές πήγαν κοντά στη θάλασσα και στήσανε χορό. Μέσα στο κοριτσομάνι έλαμπε η Ευρώπη σαν ήλιος. Έτσι την είδε ο Τρανός του Κρόνου ο γιος, ο Δίας. Τέτοια χάρη και τέτοια ομορφιά δεν είχε ξαναδεί. Και στη στιγμή το πώς θα κλέψει την Ευρώπη έβαλε στο μυαλό του. Δεν έπρεπε όμως να την τρομάξει. Κι έγινε ταύρος. Το τρίχωμά του άστραφτε σαν μάλαμα κι είχε στο κούτελο του μια ασημένια βούλα που φώτιζε ίδιο φεγγάρι. Τα κέρατα του ολόχρυσά καμπυλωτά σαν μισοφέγγαρο. Τα πόδια του μόλις άγγιζαν το χορτάρι, τόσο ελαφροπατούσε. Ήρθε εκεί που γλένταγαν μοσχοθυγατέρες. Αυτές

σαστίσαν μπρος στην ομορφιά του και το μέρωμα. Αρχίνησαν να τον χαϊδολογούν. Μα ο ταύρος την Ευρώπη σίμωσε ίδιο σκυλί της έγλειψε τα χέρια, ήρεμα έκατσε κοντά της.

Η Ευρώπη του χαϊδεψε το χρυσό τρίχωμα, έσφιξε στην αγκαλιά της το κεφάλι του και φίλησε τον ταύρο. Τα χνώτα του μυρίζαν αμβροσία και μοσκομύρισε ο αγέρας γύρω. Έκανε πως νυστάζει ο ταύρος, ξάπλωσε στα πόδια της όμορφης Ευρώπης και με τον τρόπο του της έδειξε πόσο θα τάρεσει αν ανέβαινε στη ράχη του. Κι αυτή ανέβηκε. Θέλαν κι οι άλλες κόρες ν' ανεβούν, μα εκείνη τη στιγμή ορθώθηκε ο ταύρος με τα χρυσά τα κέρατα κι άρχισε να τρέχει προς τη μεριά της θάλασσας, πιο γρήγορα κι από τον άνεμο έτρεχε.

Βάλλανε τις φωνές οι αρχοντοπούλες. Η Ευρώπη ζητούσε με κραυγές να τη συντρέξουν, να τη σώσουνε ζητούσε. Μα ο ταύρος έπεσε στη θάλασσα, ίδιο δελφίνι αρχινά να κολυμπά, τα κύματα παραμερίζουνε μπροστά του ίδια διαμάντια οι σταγόνες του νερού στο τρίχωμα του που όμως μένει άβρεχτο. Απ' τα κατάβαθα της θάλασσας, βγήκαν οι νεράιδες και κολυμπάνε πλάι πλάι. Και να! Ο Ποσειδώνας, αυτός που εξουσιάζει τα πέλαγα μπροστά από τον ταύρο βρίσκεται και με την τρίαινα του ανοίγει δρόμο μες στη θάλασσα για να περάσει τρανός ο Δίας.

Και ο αγέρας χαϊδεύει και φιλάει τη σγουρόμαλλη Ευρώπη, για να την ησυχάσει, και παίζει με το πέπλο που φοράει στο κεφάλι της η κόρη. Πέρασανε το πέλαγο και να η Κρήτη φάνηκε. Στα ασημένια ακρογιάλια του νησιού, γυναίκα των Θεών έγινε η Ευρώπη.

Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΕΥΡΩΠΗ

Σάντυ Σταυρίδη

Μαρία Λαζούρα

Η Ευρώπη είναι μια από τις έξι ηπείρους της Γης, η προτελευταία σε έκταση, που ονομάζεται και «γηραιά ήπειρος», γιατί υπήρξε η πρώτη γνωστή ήπειρος του αρχαίου κόσμου. Γεωγραφικά εκτείνεται δυτικά της Ασίας από την οποία και χωρίζεται με τα Ουράλια, την Κασπία, το Βόσπορο, και τον

Ελλάσποντο. Βόρεια χωρίζεται από το Βόρειο Παγωμένο Ωκεανό. Προς τη δύση από τον Ατλαντικό και προς τα νότια από τη Μεσόγειο και το στενό του Γιβραλτάρ. Ως νοτιότατο σημείο της θεωρείται το νησί Γαύδος της Κρήτης. Έχει έκταση 9.699.000 τ. χιλ. περίπου και ο πληθυσμός της είναι 675.000.000 κάτοικοι.

Ένα συνεχές τείχος που περιλαμβάνει τις κυριότερες οροσειρές, χωρίζει την Ευρώπη σε δύο τμήματα από τα οποία το βόρειο είναι ομαλό, χωρίς υψηλά όρη, και με πολλές πεδιάδες, ενώ το νότιο περιλαμβάνει μεγάλες οροσειρές, οι οποίες διακλαδώνονται, προς όλες τις χερσονήσους.

Η Ευρώπη βρίσκεται στα βόρεια των θερμών τροπικών και κατά το μεγαλύτερο μέρος της, στα νότια της ψυχρής Αρκτικής. Γι' αυτό στις περισσότερες περιοχές της δεν σημειώνονται ακραίες θερμοκρασίες. Οι μεσογειακές χώρες όμως έχουν ζεστά καλοκαίρια και οι βόρειες και ανατολικές παρατεταμένους και παγερούς χειμώνες.

Στην Ευρώπη περιλαμβάνονται αρκετές χώρες με πολύ ψηλό βιοτικό επίπεδο, όπως η Ελβετία, Σουηδία κ.ά. Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990 τα κράτη της Ευρώπης ήταν 34. Όμως με τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και της Σοβιετικής Ένωσης δημιουργήθηκαν νέα και έτσι αυξήθηκε ο αριθμός των κρατών αυτής της ηπείρου.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ΕΟΚ)

- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ (Ε.Ε.)

Βιβή Παπαδοπούλου

Ελένη Ζαρογκίκα

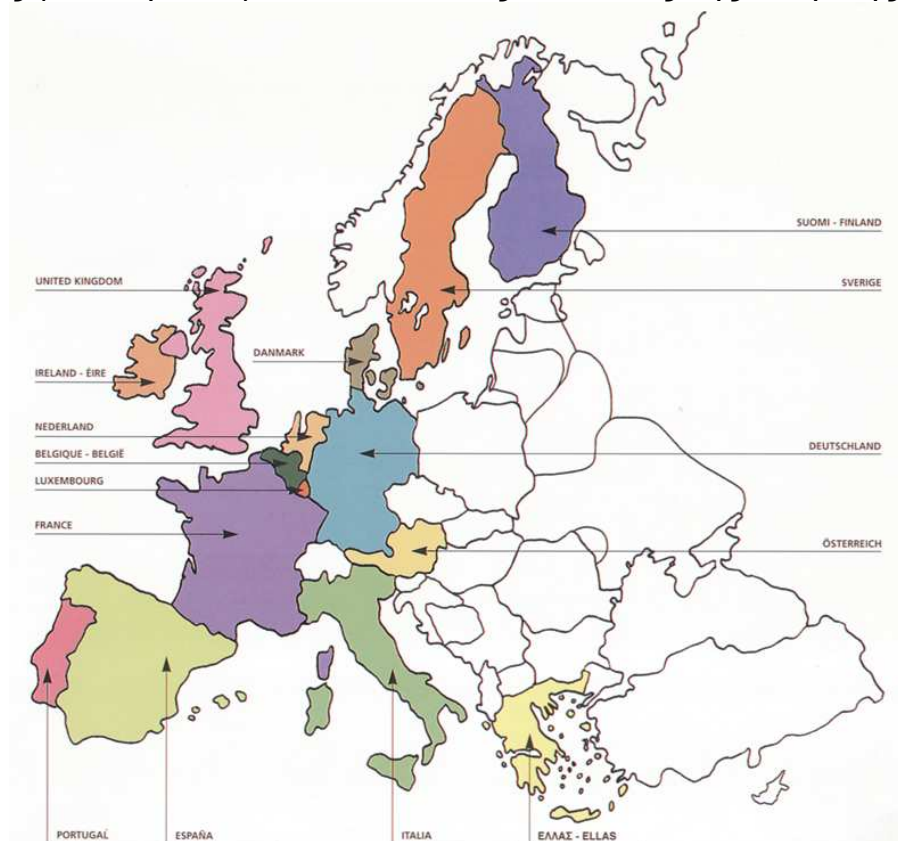
Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται σήμερα από 15 κράτη τα οποία είναι η Ελλάδα, η Αγγλία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Αυστρία, η Σουηδία, η Φιλανδία, το Βέλγιο, η Ολλανδία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, η Πορτογαλία, η Δανία, η Ισπανία. Σύντομα θα αυξηθούν τα κράτη μέλη της με την προσχώρηση και άλλων όπως π.χ. της Κύπρου κλπ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε ως Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) με την συμφωνία 6 χωρών το 1957 με τη συνθήκη της Ρώμης.

Η Ελλάδα μπήκε στην ΕΟΚ το 1979 και το 1981 έγινε το δέκατο πλήρες μέλος της.

Η Νομισματική Ένωση των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγινε την 1-1-1999 με το κοινό νόμισμα το **EURO**. Στο **EURO** δε συμμετέχουν ακόμα τρία κράτη μεταξύ των οποίων είναι και η Ελλάδα που θα συμμετέχει μετά από δύο τρία χρόνια.

Σκοπός της Ε.Ε. είναι η συνεννόηση των χωρών της Ευρώπης σε οικονομική, και πολιτική βάση ώστε να γίνει ισχυρή δύναμη όπως για παράδειγμα οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Απόστολος Τσέκος

Η λέξη δραχμή προέρχεται από το ρήμα δράτω και σημαίνει αρπάζω ή καλύτερα, όσα μπορεί να αρπάξει, να περιβάλει η παλάμη μας. Την 8^η Οκτωβρίου του 1833 ο Όθωνας αντικατέστησε το χρυσό Φοίνικα του Καποδίστρια και καθιέρωσε ως νόμισμα τη δραχμή.

Η δραχμή είναι η νομισματική μονάδα της Ελλάδας. Χρησιμοποιείτο από τα αρχαία χρόνια και σήμερα υποδιαιρείται σε 100 λεπτά. Στην αρχαιότητα ήταν ασημένιο νόμισμα. Επίσης στην αρχαιότητα από τη μια πλευρά είχε αποτυπωμένη την κεφαλή της Θεάς Αθηνάς και από την άλλη μια κουκουβάγια, ενώ σήμερα από τη μια πλευρά έχει την κεφαλή κάποιου Έλληνα ήρωα της ελληνικής επανάστασης και από την άλλη ένα καράβι και την ένδειξη «Ελληνική Δημοκρατία» καθώς και το έτος κοπής της. Η δραχμή αποτελεί τη βάση του νομισματικού μας συστήματος. Για τη διευκόλυνση όμως των συναλλαγών κόπηκαν και μεγαλύτερα νομίσματα από αυτήν αλλά μεταλλικά και άλλα χάρτινα. Έτσι έχουμε το τάλιρο (5 δρχ.), το δεκάρικο (10 δρχ.), το εικοσάρικο (20 δρχ.), το πενηντάρικο (50 δρχ.), το εκατοστάρικο (100 δρχ.) κτλ. Πολλαπλάσια της δραχμής υπήρχαν και στην αρχαιότητα σε μεταλλικά νομίσματα (τετράδραχμα, δεκάδραχμα, κτλ).

Τετράδραχμο, Αθήνα (5^{ος} π.χ. αιώνας)

Νομίσματα της Ελληνικής Πολιτείας (1821)

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ

Μαρία Λαζούρα

Στην περίοδο της ρωμαϊκής επικυριαρχίας, όπου η Ελλάδα ήταν υποταγμένη στο Imperium Romanum, διατήρησε πολλά από τα προγενέστερα προνόμια της λόγω του σεβασμού που ανέπνεε ο μεγάλος πολιτισμός και η λαμπρή ιστορία της. Την εποχή αυτή που μπορεί να ονομαστεί ως εποχή του «ρωμαϊώ» κατ' αναλογία με το EURO η χώρα μας απέφυγε την πρόσδεση της στο Imperium Romanum ως προς το κοινό νόμισμα. Έχοντας ήδη μια τεράστια παράδοση στη νομισματοκοπία, κτήσεις που συνέχιζαν να συναλλάσσονται με δραχμές, αλλά και την... εξώθεν καλή μαρτυρία, κατάφερε να διατηρήσει το δικαίωμα της κοπής νομισμάτων με καθάραιμα ελληνικές παραστάσεις στις όψεις τους. Όπως υπογραμμίζει η αρχαιολόγος Ηώ Τσούρτη: *«Τα ευρήματα της περιόδου εκείνης αποδεικνύουν τη νομισματική αυτοτέλεια της Ελλάδας ακόμα εκείνης και από το ρωμαϊκό ζυγό».* Οι κατακτητές *«θέλοντας να δώσουν μια ψευδαίσθηση ελευθερίας στις ελλαδικές πόλεις που υπέταξαν, παραχώρησαν το προνόμιο να κόβουν η καθεμία το δικό της χάλκινο νόμισμα για τις καθημερινές τους ανάγκες».*

Παράλληλα, οι σοβαρές συναλλαγές πραγματοποιούνταν με το επίσημο ρωμαϊκό νόμισμα που κυκλοφορούσε ευρύτατα. Οι ελληνικές πόλεις χρησιμοποίησαν το ένδοξο παρελθόν τους στην εικονογράφηση, αναβίωσαν τους μυθικούς ήρωες - οικιστές των πόλεών τους, κατέδειξαν τα λαμπρά μνημεία και τα μεγαλόπρεπα οικοδομήματά τους. Ναοί, αψίδες, πύλες, οδοί, συμπλέγματα γλυπτών, φάρoi, αρχιτεκτονικά και τοπογραφικά σύνολα παρέλαυναν γλαφυρά, συναρπαστικά χαραγμένα πάνω στα

νομίσματα. Ενώ η Αθηνά διέθετε λαμπρά οικοδομήματα που θα μπορούσε κάλλιστα να απεικονίσει, εντούτοις μόνο δύο θέματα απεικονίστηκαν: η Ακρόπολη και το Θέατρο του Διονύσου. Η Αθήνα ουδέποτε απεικόνισε στα χάλκινα νομίσματά της - τα μόνα που της επέτρεψε ο κατακτητής να κόψει - τις προτομές των ρωμαίων αυτοκρατόρων, όπως αναγκάσθηκαν να κάνουν άλλες ελληνικές πόλεις. Αντίθετα, η πόλη της Παλλάδος διατήρησε την κεφαλή της προστάτιδός της Θεάς ως βασικό θέμα στην πρόσθια όψη των νομισμάτων. Σε ελληνικά νομίσματα των ρωμαϊκών χρόνων απεικονίζονταν συνήθως σκηνές από τους άθλους του Θησέα (ο φόνος του Μινώταυρου και η τιθάσευση του ταύρου του Μαραθώνος, η στιγμή στην οποία ο ήρωας σηκώνει το βράχο κάτω από τον οποίο ο Αίγευσ είχε κρύψει το ξίφος του κλπ.) ή ο μύθος του βρέφους Οφέλτου και της τροφού του Υψιπύλης που τον άφησε στο έδαφος, ξεχνώντας το χρησμό που το απαγόρευε, και τον σκότωσε ο δράκοντας που παραμόνευε. Το σοβαρότερο πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι προγονοί μας δεν ήταν το πλήθος των διαφορετικών τους νομισμάτων ούτε οι συχνές αλλαγές στις ισοτιμίες. Το πιο σοβαρό ήταν η κιβδηλεία, ή νόθευση. Καθώς τα κιβδηλα και οι κιβδηλοποιοί έκαναν θραύση, οι άνθρωποι είχαν χάσει εντελώς την πίστη τους ακόμη και στα ευρωπαϊκά νομίσματα. Οι απομιμήσεις και οι αλλοιώσεις έδιναν και έπαιρναν εκείνο τον καιρό.

Στα χρόνια της **τουρκοκρατίας** οι συναλλαγές γίνονταν με το νόμισμα της εποχής, το **γρόσι**, στο οποίο όμως δεν είχε ο κόσμος εμπιστοσύνη γιατί δεν ήταν σταθερό και υποτιμάτο συνέχεια όπως δείχνει το παρακάτω λαϊκό τραγουδάκι: **«Κι ο νιος απολογήθηκε με το γλυκό του στόμα / έχετε γρόσια; φάτε τα / φλωρία, φυλάξετέ τα».**

Χρυσά νομίσματα της εποχής του Μαξιμιανού

Αργυρό δηνάριο Διοκλητιανού (284 – 305 μ.Χ.)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ (EURO)

Έλενα Ζαρογκίκα

Διονυσία Παπαδοπούλου

Το EURO είναι το ενιαίο μελλοντικό νόμισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ονομάζεται EURO γιατί με αυτή τη λέξη αποδίδεται καλύτερα η κοινή ταυτότητα της Ευρώπης.

Εμείς οι Έλληνες είμαστε περήφανοι γι' αυτό, επειδή συνδέεται άμεσα με τη χώρα μας από το μύθο της Ευρώπης.

Το EURO θα γίνει για τον περισσότερο κόσμο μέρος της καθημερινής του ζωής.

Την 1^η Ιανουαρίου του 2002, θα κυκλοφορήσουν τα πρώτα νομίσματα και θα ξεκινήσουν οι πρώτες συναλλαγές με EURO.

Μπορούμε να είμαστε βέβαιοι γι' αυτό, ότι με το EURO θα αγοράζουμε τις ίδιες ποσότητες αγαθών που αγοράζουμε σήμερα με τα χρήματά μας, τις δραχμές μας.

Πρόκειται για ένα μεγάλο έργο, το γεγονός ότι θα κυκλοφορούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση περισσότερα από 12 δισεκατομμύρια χαρτονομίσματα και 70 δισεκατομμύρια κέρματα.

Η καθιέρωση ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος παρέχει μια κάποια ασφάλεια στον μικροκαταθέτη ή τον έμπορο, από τη στιγμή που μπορεί να τον προφυλάξει από μια διεθνή κρίση ή να τον απαλλάξει από τον τρόμο μιας ραγδαίας υποτίμησης. Αλλά ταυτόχρονα παρέχει και ασφάλεια στην τράπεζα ή το χρηματιστήριο.

Η καθιέρωση του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος δεν είναι ανάγκη να μας ανησυχεί. Είναι σίγουρο ότι η δραχμή πολύ γρήγορα θα ξεχαστεί, όπως ξεχάστηκε και το γρόσι.

Το EURO θα είναι ένα ισχυρό νόμισμα. Με αυτό θα γίνει η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης στην Ε.Ε. Η μετάβαση στο νέο ενιαίο νόμισμα χρειάζεται την υποστήριξη του ευρωπαϊκού πολίτη, ο οποίος θα είναι αυτός που θα το χρησιμοποιεί. Το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο θέλει να συμβάλει στην κατανόηση και αποδοχή του νέου νομίσματος από τους πολίτες γι' αυτό άλλωστε και οργανώνει καμπάνιες πληροφόρησης σαν αυτή π.χ. που γίνεται στην οδό Ερμού στην Αθήνα από την Παρασκευή 5 Μαρτίου του 1999. Το συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών (ecofin)θα έχει την τελική ευθύνη για αποφάσεις δημοσιονομικής και οικονομικής πολιτικής σε κοινοτικό επίπεδο καθώς και για οποιεσδήποτε συμφωνίες σχετικά με την εξωτερική ισοτιμία του EURO. Το Ευρωπαϊκό συμβούλιο (αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων) θα λαμβάνει τις τελικές αποφάσεις για τη συμμετοχή στο ενιαίο νόμισμα κάθε υποψήφιας χώρας. Η νομισματική πολιτική θα υπόκειται στην αποκλειστική ευθύνη του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών. Το EURO θα κυκλοφορεί σε Τραπεζογραμμάτια και Κέρματα

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

500 ΕΥΡΩ

200 ΕΥΡΩ

100 ΕΥΡΩ

50 ΕΥΡΩ

20 ΕΥΡΩ

10 ΕΥΡΩ

5 ΕΥΡΩ

ΚΕΡΜΑΤΑ

2 ΕΥΡΩ

1 ΕΥΡΩ

50 ΕΥΡΩ CENT

20 ΕΥΡΩ CENT

10 ΕΥΡΩ CENT

5 ΕΥΡΩ CENT

2 ΕΥΡΩ CENT

1 ΕΥΡΩ CENT

ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

Εργασία Συλλογική

(Βγαίνει ο Καραγκιόζης με το γνωστό χασαποσέρβικο.

Μετά τη μουσική έρχεται και το κολλητήρι)

*ΚΑΡ. Τι έγινε βρε κολλητήρι; Που είναι ο μεγάλος;

**ΚΟΛ. Στην κατάληψη του σχολείου πατέρα.

ΚΑΡ. Ρε τον μπαγάσα πάει και φωνάζει «Κάτσε καλά Γεράσιμε» ε;

ΚΟΛ. Όχι, δε φωνάζει αυτό «κάτσε καλά μπαμπάκο», φωνάζει.

ΚΑΡ. Λοιπόν καλό μου παιδί κολλητηράκι θα σου πω έναν ωραίο μύθο.

ΚΟΛ. Όχι, την έκασα θ' άρχισε τα ψέματα πάλι ο πατέρας μου.

ΚΑΡ. Αυτός ο μύθος, που λές σαίνι μου έκανε εμάς τους Έλληνες πολύ υπερήφανους. Μια φορά κι έναν καιρό γεννήθηκε μια όμορφη κοπέλα η Ευρώπη, η κόρη του Αγήνορα του Ξακουστού βασιλιά των Φοινίκων.

ΚΟΛ. Ε, καλά και εγώ είμαι ο βασιλιάς της Βοκαμβύλιας.

ΚΑΡ. Όχι, κολλητηράκι αυτή ήταν μια χώρα. Συνεχίζω, ήταν μια πολύ όμορφη κοπέλα η Ευρώπη. Πιο όμορφη κι από την Αγγλαΐα νύφη... Μια μέρα λοιπόν καθώς κοιμόταν είδε ένα όνειρο...

ΚΟΛ. Και τι είδε, τον Ρουβά με φούστα;

ΚΑΡ. Τον Κουβά με φούστα; Τι λες τώρα; βρε γρουσουζικο;

Το όνειρο παιδί μου έδειξε τα εξής: Δυο γυναίκες μάλωναν λέει, για το ποια θα πάρει την όμορφη Ευρώπη;

ΚΟΛ. Γιατί σακί με πατάτες ήταν να την πουλήσουν στην λαϊκή;

ΚΑΡ. Ουφ! Δεν αντέχω άλλο! Που λες η μια απ' αυτές ήταν η Ασία και η άλλη ήταν μια άγνωστη. Η όμορφη Ευρώπη αγάπησε πολύ αυτή την άγνωστη, γι' αυτό και στον αγώνα που ακολούθησε για το ποια θα την πάρει νίκησε η άγνωστη.

ΚΟΛ. Γιατί βρε μπαπάκο, έβαλε πιο πολλά γκολ η άγνωστη;

ΚΑΡ. *(Μπαμ, σφαλιάρα δυνατή και ηχηρή)*. Που λες, συνεχίζω, ο γιος του Κρόνου ο Δίας πάνω από τον Όλυμπο, είχε βάλει στο μάτι την πανέμορφη Ευρώπη.

* ΚΑΡ. = ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

** ΚΟΛ. = ΚΟΛΛΗΤΗΡΙ ΜΙΚΡΟ

Μια μέρα λοιπόν που έπαιζε αυτή με τις φίλες της...

ΚΟΛ. Κλέφτες και αστυνόμους;

ΚΑΡ. Σουτ! Σταμάτα προπέτικο, θα με τρελάνεις. Στη μάνα σου έμοιασες! Στόμα έχεις και μιλιά δεν έχεις; Λοιπόν καθώς έπαιζε με τις φίλες της κοντά στη θάλασσα, εμφανίστηκε ένας ταύρος δυνατός, αρχοντικός, καλοταϊσμένος. Ήταν που λες ο Δίας μεταμορφωμένος.

ΚΟΛ. Ποιος ήταν και μεταμορφώθηκε ο Άμπρα κατάμπρα;

ΚΑΡ. Έτσι λέει ο μύθος! Κολλητηράκι μου μίζερο. Μόλις τον είδαν λοιπόν τον ταύρο οι φίλες της έτρεξαν να τον χαϊδέψουν. Αυτός όμως, μόνο το χέρι της όμορφης Ευρώπης έγλειψε.

ΚΟΛ. Κι εγώ το ίδιο θα έκανα.

ΚΑΡ. Άκου τώρα την ιστορία παρακάτω. Λοιπόν συνεχίζω και ελπίζω να μην με ξαναδιακόψεις. Η Ευρώπη τότε τον αγκάλιασε, τον χάιδεψε και τον φίλησε. Ο ταύρος έκανε ότι νυστάζει, ξάπλωσε στα πόδια της όμορφης Ευρώπης...

ΚΟΛ. Και άρχισε να ροχαλίζει.

ΚΑΡ. Θα σ' αφήσω νηστικό! Σταμάτα!

ΚΟΛ. Γιατί ήμουν ποτέ χορτάτος;

ΚΑΡ. Σωστά, αυτό να μου πεις - ξάπλωσε λοιπόν στα πόδια της όμορφης Ευρώπης και με τον τρόπο του έδειξε ότι άμα αυτή ανέβαινε στη ράχη του θα του άρεσε πολύ.

ΚΟΛ. Κι εμένα θα μου άρεσε...

ΚΑΡ. Κι εμένα θα μου άρεσε αλλά δεν το λέω. Μόλις ανέβηκε στη ράχη του η όμορφη Ευρώπη αυτός άρχισε να τρέχει πολύ γρήγορα και χάθηκε στη θάλασσα.

ΚΟΛ. Τι την έχασαν;

ΚΑΡ. Ε! κάπως έτσι.

ΚΟΛ. Και τη βρήκε ο Χαρδαβέλας

ΚΑΡ. (Μπαμ - μπαμ) σταμάτα λοιπόν.

ΚΟΛ. Εντάξει, εντάξει η Νικολούλη (*Καραγκιόζης τον χτυπά ξανά*). Να κι άλλη.

ΚΟΛ. Τι βαράς ρε πατέρα;

ΚΑΡ. Για να συνεχίσω ο ταύρος έτρεξε πολύ γρήγορα προς τη θάλασσα...

ΚΟΛ. Ποιος ήταν η Βούλα Πατουλίδου;

ΚΑΡ. Όχι, ο ταυροσίφοντας.

ΚΟΛ. Ποιος ο θερμοσίφοντας;

ΚΑΡ. Άσε μας με τις βλακείες σου. Κι έτσι κολυμπώντας πέρασαν το πέλαγος.

ΚΟΛ. Που είχε στρωμένη άσφαλτο;

ΚΑΡ. Όχι πάνω στο νερό. Πέρασαν λοιπόν το πέλαγος κι έφτασαν στην Κρήτη. Κι έτσι η Ευρώπη έγινε γυναίκα του Θεού Δία... Για έλα κοντά μου, μου φαίνεται ότι βλέπω την Ευρώπη με μια φίλη της (*ακολουθεί η σκηνή της αρπαγής*).

ΚΑΡ. Κάπως έτσι. Κι από αυτό το γάμο άλλαξε το πρόσωπο της γης.

ΚΟΛ. Γιατί έκανε αυτή πλαστική;

ΚΑΡ. Όχι πεντικιούρ.

ΚΟΛ. Α! τώρα κατάλαβα.

ΚΑΡ. Βρε θα σταματήσεις τις βλακείες σου;

Έτσι γεννήθηκε λοιπόν κολλητήρι η Ευρώπη που έμαθες στη Γεωγραφία. Είναι μια μεγάλη Ήπειρος που σ' αυτήν υπάρχουν πολλές χώρες. Η Ελλάδα, η Αγγλία και άλλες.

ΚΟΛ. Ποια η Αγγλία

ΚΑΡ. Έτσι κάνεις βρες γρουσουζικο και με το Δάσκαλο; Τον λυπάμαι τον κακομοίρη. *(Μπαίνει το μεγάλο κολλητήρι και φωνάζει κάτσε καλά, κάτσε καλά).*

ΚΑΡ. Α... να και ο μεγάλος αυτός θα ξέρει και άλλα να μας πει, γιατί είναι και καλός μαθητής στο σχολείο.

ΚΑΡ. Έλα εδώ εσύ καμάρι μου που μου μοιάζεις στην εξυπνάδα, για πες μου ξέρεις τίποτα για την Ευρώπη;

***ΚΟΛ Μ. Μάλιστα πατέρα η Ευρώπη είναι μια Ήπειρος και εδώ και πολλά χρόνια προσπαθούσαν όλα τα κράτη της να φτιάξουν μια ένωση.

ΚΑΡ. Ε και τι έγινε το κατάφεραν;

ΚΟΛ Μ. Καλά μπαμπά μου εσύ δεν πήρες χαμπάρι, τίποτα. Μέχρι τώρα έχουν ενωθεί τα 15 απ' αυτά και το πιο σπουδαίο είναι ότι θα μπορούμε να πηγαίνουμε εμείς οι πολίτες των κρατών αυτών όπου θέλουμε χωρίς διαβατήριο και να πληρώνουμε για τα ψώνια μας με τα ίδια χρήματα όλοι.

ΚΑΡ. Δηλαδή με τη δραχμούλα μας;

***ΚΟΛ. Μ. = ΚΟΛΛΗΤΗΡΙ ΜΕΓΑΛΟ

ΚΟΛ Μ. Όχι καλέ.

ΚΑΡ. Τότε με τι θα πληρώνουμε; με τα γρόσια;

ΚΟΛ. Καλέ μπαμπάκα δεν άκουσες στην τηλεόραση για το EURO το νέο νόμισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

ΚΑΡ. Όχι παιδί μου όχι.

ΚΟΛ. Ε, τότε μπαμπά να πάρεις από τους μαθητές της Ε' του 5^ο Δημοτικού Σχολείου Αμαρουσίου το φυλλάδιο που έχουν φτιάξει με τις πληροφορίες για την Ευρώπη και το EURO για να μάθεις.

ΚΑΡ. Εννοείς τα παιδάκια αυτά που με έβαλαν σε βιβλίο; Και κόντευα να σκάσω εκεί μέσα σε αυτό;

ΚΟΛ. Ναι μπαμπά αυτά.

ΚΑΡ. Ε, τότε κολλητήρι να σταματήσουμε την παράσταση για να πάμε γρήγορα να πάρουμε τις πληροφορίες από την Ε' του 5^ο για το EURO μήπως και μορφωθούμε. Αβάντε μανέστρο τώρα όμως θα χορέψουμε Ευρωπαϊκά. (ακολουθεί ένα βαλς).

ΚΑΡ. Γεια σου, γεια σου, Ευρωοικογένεια. Γεια σου Ενωμένη Ευρώπη. Μανέστρο τώρα θα σε πληρώσω με EURO μόνο που δεν έχω ακόμη από αυτό σε ψιλά, μα ούτε και σε χοντρά.

ΤΟ ΕΥΡΩ (EURO) ΣΤΗ ΖΩΉ ΜΑΣ

Handwritten musical score for the song "ΤΟ ΕΥΡΩ (EURO) ΣΤΗ ΖΩΉ ΜΑΣ". The score is written in 3/4 time and consists of three systems. Each system has a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment line (bass clef). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are in Greek and include the following text:

1st system:
 Αο' - το το - δολ - λή - ρι - ο για τους Α - τε - ρι υά -
 Αο' - το το - δολ - λή - ρι - ο για ευ Α - τε - ρι υά
 vous - υή

2nd system:
 Τώ - ρα με - ές τις τσε - νες τας έ - καν με το ευ - ρώ τας
 εί - ναι Η - ί - α νέ - α ρηή για των νο - τι - ετο τας

3rd system (with lyrics to the right):
 το ευρώ που έρχεται
 για να μας ενώσει
 είναι πρώτο νόμισμα
 δει είναι σαν το γρόσι.

* Με το τραγούδι αυτό που είναι σε ρυθμό βαλς κλείνει η παράσταση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) **Περιοδικά:**
- «ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ», χειμώνας 1991
 - Έψιλον (Ε) Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας
 - Ευρωπαϊκή Επικαιρότητα Τχ. 109-110, 12/1998-1/1999
- 2) **Εφημερίδες:**
- EUR - OR - NIEWS
- 3) **Εγκυκλοπαίδειες:**
- «Υδρία», Αθήνα 1978
 - “Άλφα” Αθήνα 1993
 - “Νέος θησαυρός γνώσεων” Εκδόσεις, “Δωρικός”
 - “Ελλαδική εγκυκλοπαίδεια” 1993

**4) Πληροφοριακά δελτία της υπηρεσίας εκδόσεων των
ευρωπαϊκών
κοινοτήτων:**

- «Στην υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης»,
οδηγός του πολίτη για τα θεσμικά όργανα της
Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- «Μια νέα συνθήκη για την Ευρώπη»
- Το ενιαίο νόμισμα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Ευρώ; σύμβολο ενός ενιαίου χώρου

5) Έντυπα προγράμματος ενημέρωσης του Ευρωπαίου πολίτη:

- Πολίτες της Ευρώπης
- Πότε θα μπει το ΕΥΡΩ στη ζωή μας
- Πως λειτουργεί η Ε.Ε.
- Συζητώντας για το ΕΥΡΩ

6) Πληροφορίες από διάφορα πρόσωπα:

- Κοντάκος Αριστοτέλης (καθηγητής οικονομίας,
Αντιπρόεδρος ΤΕΙ)
- Βαλεοντής Κωνσταντίνος (οικονομικός

υπάλληλος ΟΤΕ)